Пише: Драгана Кањевац
недеља, 05 јул 2009 04:20

Иако почеци риелити или фактуалних програма датирају још од педесетих година прошлог века и америчке скривене камере, експанзија овог жанра коинцидира са почетком новог миленијума. Владајући тренд таблоидизације и свеопштег огољавања и наплате приватности у медијима уобличен у култури познатих или српски, селебрити култури, нашао је још једно јако упориште у риелити програмима.Обични људи су се из фотеље пребацили пред камере, тако да они који су остали у фотељи имају пред собом неког сличног себи, који можда од себе прави будалу, али се и придружује Олимпу познатих, сликају га за новине, поздрављају га на улици, зову га на 'дешавања' и све што иде уз славу. Шоубизнис и таблоиди радо користе шаблон антихероја, малих људи који се метеорски пењу стазама славе, да би их, по истеку рока трајања или нагло заборављали, или би се сами актери психофизички сломили.

Излагање приватног живота милионском аудиторијуму најприсутније је у програмима који снимају учеснике 24 сата дневно (нпр. *Велики брат, операција Тријумф, Сурвивор* и слично). Психолошки експерименти као што је такмичење у скупљању суза, пошто се такмичари подсећају на покојне родитеље или трауме из детињства, саставни су део ових игара. Такође се интима у великој мери огољава и у програмима попут
Све за љубав
у којем дефилују остављена деца, несрећено заљубљени, неверници-покајници и слично.

Искорак у интимној голотињи представљао је *Шоу Џерија Спрингера*, искусног информативног новинара и политичара, који се први на сцени појавио у друштву кршних момака обучених да раздвајају подивљале учеснике у емисији на умне теме као што су: спавао сам са пасторком, моје љубавнице су сазнале једна за другу и слично. Теоретичари су овај поджанр риелити програма назвали
trash talk show
или
олош разговори
. Да ли случајно, баш Џери Спрингер водио је енглеску верзију квиза
Тренутак истине
, тренутно једног од токсичнијих риелити формата. Квиз је настао у Колумбији и укинут је после признања учеснице да је унајмила плаћеног убицу да јој ликвидира мужа. Амерички NBC
одбио је шоу због моралне проблематичности, што није сметало ТВ
FOX
да формат откупи и емитује као што су то учиниле и ТВ станице у двадесетак земаља у свету.

У покушају наплате сопствене пропасти

Просто као пасуљ:одговорите пред својим најближима и камерама на 21 интимно питање из свог приватног живота тачно на полиграфу и богат сте човек. Ево новог хибрида психодраме (какве имамо у бихејвиоралним реалити програмима као што је *Велики брат*), полицијског ислеђивања и класичних квизова. Али то није онај стари добри квиз, забава за целу породицу, поучна ствар, где фамилија и пријатељи бодре такмичара и помажу му: тренутак 'истине' шокира породицу, распаљује непријатељства, сумње, издају и разочарање:

'Спавао бих са женином мајком'

- ИСТИНА.
- Аплауз...

'Тукао сам жену јер ми је проверавала мобилни'

- ИСТИНА.
- Аплауз...

'Имао сам секс са љубавницом у свом брачном кревету док ми се супруга налазила у кући'

- ИСТИНА.
- Аплауз...

По домаћем добром обичају да у корисним стварима каснимо за светом а да смо у глупостима увек актуелни и 'апдејтовани', само годину дана после премијере на америчкој FOX TB, *Тренутак истине* стигао је и у Србију, емитујући се на водећој комерцијалној Пинк телевизији. Тражи се најискренији човек у Србији, позивају са екрана благочестиви продуценти, наши борци против лицемерја, који су одлучили да кажу попу поп а бобу боб!

Водитељка у квизу Тање Војтеховски заузима став моралне громаде, која понекад не може да сакрије згражавање над људским талогом испред себе, на пример у случају потврдног одговора на питање да ли вам се десило да не мењате доњи веш више дана! Како је то само могуће? - пита се преисправна водитељка која тешко да би прошла полиграфско тестирање јер сваки скандал у емисији одличан је маркетинг за наставак серијала и удобног живота на какав се навикло!

Овај квиз оставља посебно отужан и опсцен утисак у нашим условима, у измученој земљи коју ни једна врста социјалних, политичких и економских потреса није заобишла, где непоштовање у породици, насиље и понижавање изгледају нешто као редовна ствар. Преваре наочиглед брачних партнера, батине, свега има у признањима која остављају пустош: разводе се бракови, падају у блато репутације породичних људи, пљуште отказе и кривичне пријаве. Све за истину!

Од лика до фаце: Тежак је терет славе

Ево ексклузивних изјава учесника квиза *Тренутак истине* таблоиду *Прес*, који редовно прати збивања у овом серијалу:

- ‘Где год да одем, сви ме знају. Ово је мала средина, људи те одмах препознају. То ми баш прија. Не стидим се ничега што сам радио, не стидим се што нисам успео у неким стварима. Волео бих да уђем у *Великог брата*, радио бих тамо све што треба’- каже учесник прве епизоде домаћег серијала *Тренутак истине*.

- Аполонија, која је признала и да је варала свог супруга,признаје да се обрукала и жали што је растурила брак. ’Жао ми је, али допада ми се овај статус јавне личности’ - наводи Драгићевићева.
- ’После емисије моја жена Ружица била је изузетно повређена и љута јер је била шокирана када сам признао да сам истог дана био с њом и љубавницом. Убеђивао сам је да су питања чудна и двосмислена. Попустила је, али нисам сигуран да ми се неће осветити и преварити ме с неким - каже Миодраг Милошевић. - Шта да се ради, ја сам ђаво од човека, магистар живота и улице. Волим авантуру, а имам жену, троје деце, четворо унучића и пето на путу - објашњава Миша за *Прес*, и додаје да му новац није био мотив за учешће у емисији.

Пише: Драгана Кањевац
недеља, 05 јул 2009 04:20

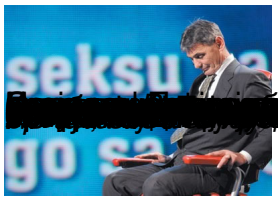

[redacted]